

[Axel Kristensen.]

der opstaaer en saadan Ængstelse, ved vor Administrations Embedsmænd, at det er rigtigt. De vil selvfølgelig hævde, at det er med Urette, og det vil jeg ogsaa tro, det er i de aller allerfleste Tilfælde, men selv om det aldrig nogen Sinde var med Rette, vil det alligevel være rigtigt, at man styrker Retsbevidstheden ved at sørge for, at Folk ved, hvad de maa, og hvad de ikke maa, saaledes at Folk ikke faar den Fornemmelse, at de skal staa med Hatten i Haanden over for en Embedsmand og spørge, hvad de maa. Vi, der er lidt yngre — jeg regner mig til de lidt yngre endnu, blandt Erhvervsfolkene i hvert Tilfælde —, har haft lettere ved at tilpasse os disse Forhold, men jeg har set industridrivende i Danmark, som har præsteret det fremragende, der har faaet deres Nerver totalt ødelagt af, at de ikke havde et Retsgrundlag at holde sig til. De forstod slet ikke, at de, der havde skabt en stor Virksomhed, skabte Værdier, sled i det fra Morgen til Aften for at holde Produktionen i Gang, skulde staa og spørge en tilfældig ung Mand, om de maatte gøre dette eller hint, noget, som det efter deres Opfattelse var selvindlysende rigtigt, at de maatte gøre. Alle den Slags Ting er skadelige, og derfor lægger vi meget stor Vægt paa, om man kan erstatte de individuelle Afgørelser med Retsafgørelser, og ganske særlig — jeg skal komme tilbage til det senere — tillægger vi dette megen Betydning med Hensyn til Ministeren for Byggeri og Boligvæsen.

Ligeledes er vi meget interesseret i Bestemmelsen om, at Hovedorganisationerne har en lovfæstet Forhandlingsret om Hovedlinierne; jeg tror, det er en meget stor Fordel, at det er Hovedorganisationerne, der faar det. Ministeren har ikke kunnet acceptere, at der i Loven kom Bestemmelser om, at man i videst muligt Omfang skulde anvende Tilbudskontrol, men Ministeren har lovet at undersøge, hvor det er muligt at gøre det, og dette maa vel i og for sig være lige saa godt, som hvis det stod i Loven. Ministeren har ogsaa lovet, at man vil forsøge paa at modernisere Grundlaget for Tilrettelæggelse af Produktionsmuligheder og Eksportrettigheder. Vi vil meget gerne have disse Moderniseringer, fordi det er urimeligt at leve paa, hvad der skete i 30'erne, men vi vil ogsaa føje til, at hvor man ikke har noget andet sikkert Kriterium for, hvem der bør have det, er der en vis Betyggelse i, at man bliver ved det gamle.

Jeg vil gerne have Lov til at gøre den højtærede Minister opmærksom paa — hvad jeg vist ikke fik gjort ved de sidste Samtaler

i Udvalget, fordi vi jo havde travlt og skulde fremskaffe et Resultat —, at vi fra vor Side meget gerne vil have en Uddybning af selve Formen for Tilbudskontrollen. Der er vist ikke Tvivl om, at den Omstændighed, at nogle faa Mennesker sidder som Udvalg og bedømmer Tilbudene, skaber Uro. Fra min Side ligger der ikke heri den mindste Insinuation imod dem, der sidder i Udvalget, i Retning af, at de skulde handle forkert, men jeg tror, det vilde være gavnligt — i Fald Branchen er tilstrækkelig stor til, at man kunde udvælge flere —, at det gik paa Omgang ved Lodtrækning, saaledes at flere af Erhvervsfolkene kom til at deltage i denne Kontrol. Jeg tror, det paa mange Maader vilde være nyttigt, og jeg henstiller til Ministeren, at han tager dette Spørgsmaal op til Overvejelse; naar han nu snart bliver fri for at plages med at sidde i Rigsdagen hver Dag, saa bliver der Tid til at tage fat paa den Slags Problemer.

Jeg tror ikke, jeg behøver at sige synderligt om de to Ankenævne. Jeg gaar ud fra, at det er for begge Ankenævne, der skal være Tale om Offentlighed o. lign. Der staar „Ankenævnet“, men det maa være begge Ankenævne, der er Tale om. Vi tillægger det stor Værdi, at der ved Loven hjemles Klagerne Adgang til at gøre sig bekendt med det Materiale, paa Grundlag af hvilket Nævnets Afgørelse træffes, ligesom at den endelige Afgørelse i visse særlige Klagesager henlægges til Ankenævnet. Vi er ogsaa Tilhængere af Offentlighedsprincippet.

Hvad angaar det nu lovfæstede Rigsdagsudvalg, finder jeg ikke nogen som helst Anledning til derom at indlade mig i Debat med det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, det vilde kun være Tidsspilde. Jeg har derimod spekuleret lidt paa, om Bestemmelsen i Lovforslaget, som nu forhaabentlig snart bliver vedtaget, om, at hvis Ministeren vil træffe Foranstaltninger af større Betydning, skal han snakke med Udvalget derom og helst gennemføre dem ved Lov, ogsaa gælder Ophævelse af Foranstaltninger. Det vil jeg nu ikke tro. Jeg saa helst, at en Minister havde Ret til at ophæve Indgrebene, da jo hele Lovens Aand gaar i Retning af at ophæve, at fjerne disse Foranstaltninger, og jeg kan ikke undlade at nære en vis Ængstelse for, om man nu ogsaa, hver Gang man skal foretage denne Frigivelse, som jo ikke kan undgaa at gøre ondt i visse Steder, kan være helt sikker paa i den givne Situation at kunne snakke sig til Rette med alle mulige Partier derom, saadan at Bestemmelsen i og for sig kunde